

Rijswijk

Nota Sport en bewegen

JUNI 2017

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH
Telefoon 14 070
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl

Voorwoord

Voor u ligt de nota Sport en Bewegen 2017-2021. In deze nota geven wij de visie en uitvoeringsrichting vanuit de rol en functie van de sportverenigingen voor de periode tot en met 2021 weer.

Sport heeft van oudsher een sociaal maatschappelijke functie. Sport brengt niet alleen plezier en gezondheid, het brengt ook mensen bij elkaar, helpt talenten ontwikkelen, zorgt voor sociale cohesie, biedt een platform voor vrijwilligerswerk en zorgt voor veiligheid in buurten. Deze maatschappelijke functies maken dat sport gewild én kansrijk is voor het realiseren van maatschappelijk verantwoord beleid.

De afgelopen jaren zijn de rollen en verantwoordelijkheden van de gemeente in de maatschappelijke ondersteuning, de zorg voor jeugd en de participatie van kwetsbare inwoners, sterk veranderd. De gemeente zet mede met deze nota Sport, in op het vergroten van de deelname van kwetsbare mensen aan de samenleving. We leggen hierbij de nadruk op eigen verantwoordelijkheid, het gebruikmaken van het sociale netwerk, op preventie en op zoveel mogelijk voorkomen in plaats van genezen.

Om de ambities zoals in deze nota beschreven te realiseren, werkt de gemeente Rijswijk samen met de diverse partners, zoals sportverenigingen, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Ik ben dan ook trots op alle betrokkenheid en wat zij betekenen voor de inwoners van Rijswijk. Zo huist er in de maatschappelijke organisaties een ongekende kracht, met creativiteit en deskundigheid. Dit gecombineerd met de aandacht voor sport en bewegen en de inzet daarvan als middel om onze ambities te realiseren, levert voorliggende nota Sport 2017-2021 op. Hierin staat wat gemeente en maatschappelijke organisaties samen met sport willen en kunnen bereiken.

Nu de pijler met de betrekking tot de sportverenigingen in de eerste fase is uitgewerkt gaan wij, voor een breder perspectief, verder met een verdieping van andere pijlers, zoals bijvoorbeeld sport en welzijn, sport en jeugd en sport in de openbare ruimte. Daarbij zoeken we in ieder geval de verbinding met de uitvoeringsagenda jeugd en onderwijs en de ontwikkelingen in het Sociaal Domein. We zullen via een participatietraject met onze maatschappelijke en commerciële partners verdieping aanbrenge in al de pijlers en samen de uitgangspunten bepalen als basis voor deze uitvoeringsagenda.

In de uitvoeringsagenda beschrijven we de verschillende uitvoeringsrichtingen en maken we concreet hoe we de ambities gaan realiseren.

De participatie van de Rijswijkse sportverenigingen bij de opbouw, de inhoud en in een later stadium de uitvoering van de sport- en beweegnota is van groot belang. Zij hebben dan ook het vertrouwen gekregen om in de eerste fase van de visieontwikkeling het voortouw te nemen om de beleidsvisie te ontwikkelen. Mede op basis van een door hen geschreven advies heeft deze nota nader vorm gekregen. Oprecht kan ik dus stellen dat hier een door de partners gedragen fundament ligt en ik kijk uit naar de verdere samenwerking bij het uitvoeren van deze visie.

Met vriendelijke groet

René van Hemert
Wethouder van o.a. sport

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Missie, visie en uitdaging	5
3	Wat willen we bereiken?	6
	Drie ambities	6
3.1	Van ambitie naar uitvoeringsrichting	8
	Ambitie 1	8
	Ambitie 2	10
	Ambitie 3	12
3.2	Fasering	13
Bijlage 1	Samenwerking	14
Bijlage 2	Proces	15
Bijlage 3	Kaders	16

1. Inleiding

In oktober 2016 heeft de stichting Maatschappelijk en Verantwoord Verenigen (MVV) de opdracht gekregen om voor de gemeente Rijswijk een nota Sport en Bewegen 2017-2021 op te stellen. Dit met als doel om de gemeentelijke beleidskaders rondom sport en bewegen helder te krijgen en daarnaast te formuleren wat de gemeente en betrokken partners samen met sport en bewegen willen en kunnen bereiken. De nota beschrijft daarmee de beleidslijnen voor sport en bewegen in Rijswijk voor de periode 2017 – 2021. Het betreft onze visie op de maatschappelijke rol van sport en bewegen in een snel veranderende samenleving en het geeft richting aan de brede inzet van sport en bewegen als middel.

Het opstellen van deze nota gebeurt op een andere manier dan voorheen. Na een inspiratiesessie met de sportverenigingen heeft MVV een Meedenkgroep gevormd die een adviesdocument heeft geschreven. Dit advies heeft vervolgens als bouwsteen gefungeerd voor de voorliggende nota Sport.

Als kaders gebruikten we de Stadsvisie 2030, de Gezondheidsnota Rijswijk, en de input van de inspiratiesessie op 7 november 2016.

*Deze nota beschrijft met name **WAT** we als gemeente op het gebied van sport en bewegen ambiëren. **HOE** we dit alles willen bereiken stellen we, na vaststelling van de Nota sport 2017 – 2021, begin 2018¹ vast in een integrale uitvoeringsagenda. Dit doen we samen met alle betrokken partners met als basis ook de nota's van Jeugd en Onderwijs, Werk en het Sociaal Domein.*

¹ In maart 2018 vinden gemeenteraadsverkiezingen plaats. Het daaruit vloeiende nieuwe College levert mede input voor de uitvoeringsagenda

2. Missie, Visie en Uitdaging

Missie

In Rijswijk is de sport- en bewegingomgeving een belangrijke pijler voor een gezonde, actieve en sociale samenleving.

In de sport is de tendens dat er steeds minder georganiseerd gesport wordt. Het aantal mensen dat sport en beweegt daalt echter niet. Er wordt op een andere, meer vrijblijvende, manier gesport en bewogen. Het gevolg hiervan is dat de georganiseerde sport zich moet aanpassen aan die veranderende belangstelling. Tegelijk stimuleert de overheid steeds nadrukkelijker om de sport- en bewegingomgeving te gebruiken als middel om maatschappelijke problemen te helpen verlichten. Om tijdig in te kunnen spelen op deze ontwikkelingen en de kansen voor Rijswijk optimaal te benutten, is een brede toekomstvisie belangrijk.

Visie

Een sterke sport- en bewegingomgeving versterkt de maatschappelijke kracht van Rijswijk.

Voor een kansrijke realisatie is het motto samenwerken en verbinden. Sportverenigingen, onderwijsinstellingen, maatschappelijke, commerciële en overige organisaties bereiken samen meer op het terrein van onderwijs, welzijn, zorg, cultuur en werkgelegenheid, dan afzonderlijk. De sport- en bewegewereld biedt daarvoor de nodige mogelijkheden dankzij haar sterk ontwikkelde verenigingsstructuur, het grote kader (vrijwilligers), de veelzijdige accommodaties, het diverse activiteiten aanbod en het positieve imago. In deze sport- en bewegingomgeving kunnen alle betrokken partners hun krachten bundelen en samen antwoord geven op huidige en komende uitdagingen.

Uitdaging

In 2021 zijn de inwoners van Rijswijk tevreden over de mogelijkheden om fysiek, sociaal en mentaal gezond te worden en te blijven. Zij kennen het gevarieerde aanbod, weten informatie of hulp te vinden en maken actief gebruik van de mogelijkheden. De inwoners worden uitgedaagd, gestimuleerd en geholpen om te participeren.

In een gezonde, actieve en sociale samenleving zijn er voor iedere inwoner mogelijkheden om mee te kunnen doen. De Rijswijkse sportomgeving levert daar een flinke bijdrage aan door te zorgen voor een (passend) aanbod, wat betaalbaar, toegankelijk, bereikbaar, zichtbaar en dichtbij is.

3. Wat willen we bereiken?

De **basis** van het sport- en beweegbeleid is het ontwikkelen en versterken van de sport- en bewegomgeving en de ondersteuning van sport- en beweegaanbieders. We zetten ons daarbij in op een activiteiten aanbod dat:

- Vraaggericht is en aansluit bij de behoefte;
- Zichtbaar en dichtbij is;
- Voor iedereen mogelijkheden biedt;
- Efficiënt is qua tijdsinvulling, ruimtegebruik en financiën.

Daarnaast is er **aanvullend beleid** dat voorwaarden schept voor een succesvolle uitvoering van het sport- en beweegbeleid. Daarmee is de sport- en bewegewereld op orde voor een succesvolle toekomst. Verdere versterking en breder gebruik van de mogelijkheden volgt tenslotte in de **integrale uitvoeringsagenda** waarin de sportomgeving samen met (organisaties in) andere domeinen zorgt voor een effectieve en efficiënte totaalaanpak van de Rijswijkse uitdaging zoals verwoord op pagina 5.

Drie ambities

De toekomst van sport en bewegen in Rijswijk zien we langs drie ambities. Deze komen voort uit de hierboven beschreven missie, visie en uitdaging en vormen een drietrapsraket. Het betreffen drie los geformuleerde ambities die echter niet los van elkaar staan. Ze leunen op elkaar, versterken elkaar en worden geïnspireerd door elkaar.

1. Rijswijk nodigt uit tot sport en bewegen

Rijswijkers bewegen op hun eigen niveau, manier en moment met plezier. In 2021 heeft de gemeente Rijswijk voldoende goede en toegankelijke sport- en beweegvoorzieningen die verleiden tot bewegen, zowel binnen als buiten. Gemeente Rijswijk speelt komende jaren in op de groei en ontwikkeling van diverse sport- en beweegaanbieders en houdt rekening met de demografische ontwikkelingen en de veranderende sport- en beweegbehoefte van zijn inwoners.

2. De Rijswijkse sportinfrastructuur is sterk, open en toegankelijk

In 2021 benut de gemeente Rijswijk de kracht van sport en de sportinfrastructuur. Hiermee behalen we naast sportplezier ook positieve effecten op ontmoeting, sociale cohesie, activering, gezondheid, preventie en meedoen in de samenleving. De gemeente Rijswijk heeft in 2021 toekomstbestendige sportaanbieders die vraaggericht opereren en nauw samenwerken met diverse aanbieders in het sociaal domein. De gemeente Rijswijk wil dat verenigingen zich blijvend kunnen ontwikkelen met behoud van de waardevolle verenigingscultuur.

3. Als impuls voor de breedtesport maken we gebruik van de topsport(beleving)

In 2021 is de breedtesport beter ontwikkeld doordat de kracht van (top)sportevenementen en talentontwikkeling wordt benut door de gemeente Rijswijk. De professionaliteit die wordt ervaren bij topsport wordt ingezet om de breedtesport te promoten en de faciliteren. De inwoners van Rijswijk genieten van de beleving die de vele sportevenementen te bieden hebben en het excelleren van sporttalenten is een inspiratie voor anderen.

3.1 De ambities nader uitgewerkt naar uitvoeringsrichting

Rijswijk nodigt uit tot sport en bewegen

Rijswijk en inwoners bewegen op hun eigen niveau, manier en moment met plezier. In 2021 heeft de gemeente Rijswijk voldoende goede en toegankelijke sport- en beweegvoorzieningen die verleiden tot bewegen, zowel binnen als buiten. Gemeente Rijswijk speelt komende jaren in op de groei en ontwikkeling van diverse sport- en beweegaanbieders en houdt rekening met de demografische ontwikkelingen en de veranderende sport- en beweegbehoefte van zijn inwoners.

Uitvoeringsrichting

Rijswijk kent per deelgebied en/of wijk een **aantrekkelijke en veelzijdige activiteitenomgeving** wat als kloppend hart van een wijk wordt ervaren. Het 'Buurthuis van de toekomst'- concept is hierbij onze inspiratie. Bij het 'Buurthuis van de toekomst' gaat het, behalve om het bundelen van activiteiten van verschillende maatschappelijke organisaties in één accommodatie, ook om spreiding van activiteiten over dagen en tijden. Er ontstaat een veelzijdig aanbod waardoor er op vele momenten activiteiten zijn. Dat is ook gunstig voor de exploitatie van de accommodatie. Aanpassing en/of uitbreiding van de accommodatie kan nodig zijn. Sportverenigingen die hun accommodatie (zelf of samen met andere organisaties) op deze manier willen ontwikkelen, nemen het initiatief en stellen een maatschappelijk plan op. De ervaringen van een deels vergelijkbaar concept als de 'Brede school' nemen we hierin nadrukkelijk mee.

De gemeente Rijswijk wil dat sportverenigingen naast activiteiten voor de eigen leden ook extra maatschappelijke activiteiten organiseren. Ter stimulering en ondersteuning van die extra maatschappelijke activiteiten onderzoekt de gemeente de mogelijkheden voor het invoeren van een nieuwe subsidiemethodiek. Door de verbreding van de maatschappelijke rol van sportverenigingen en samenwerking met organisaties op andere beleidsterreinen realiseert men ook doelstellingen op die andere terreinen. Het nieuwe subsidiebudget is dan bijvoorbeeld de samenvoeging van bestaande subsidiebudgetten.

Zowel in de vorming van het sport- en beweegbeleid als in de uitvoering daarvan, trekken de gemeente Rijswijk en haar partners samen op. Zij denken samen na, ontwikkelen samen nieuwe initiatieven, komen ieder met suggesties en ideeën en bewaken samen de voortgang. Als plek waar men elkaar regelmatig over deze zaken ontmoet, komen we tot de oprichting van de **Sportraad Rijswijk**. Deze sportraad wordt samengesteld met vertegenwoordigers van de sportverenigingen, diverse maatschappelijke organisaties en de commerciële sportaanbieders. Het hoe en wat (rol en verantwoordelijkheid) van de Sportraad Rijswijk wordt in overleg met betrokken partners nog nader ingevuld. Er zijn verschillende varianten mogelijk, van licht (alleen informatie-uitwisseling en kennisdeling) tot zwaar (de Sportraad heeft een adviesfunctie en organiseert eigen activiteiten). De organisatie van de Sportraad Rijswijk ligt bij de sportverenigingen, terwijl de gemeente faciliteert. Dit stimuleert de professionaliteit van de sportsector. In de uitvoeringsagenda wordt hier een nadere invulling aan gegeven.

Het sport- en beweegbeleid Rijswijk 2017 - 2021 is er **voor en van alle inwoners** van de gemeente Rijswijk. Dat betekent dat er blijvend interactie is tussen gemeente, alle betrokken partners en inwoners en er dus goede informatie-uitwisseling en/of communicatie nodig is van ontwikkelingen

en lopende acties. Mogelijkheden zijn bijvoorbeeld een regelmatig Kenniscafé, Vrijwilligersgala, Nieuwjaarsbijeenkomst, Zomerfeest en inspiratie- of themabijeenkomsten. Dergelijke ontmoetingen geven de gelegenheid om op een informele manier met elkaar van gedachten te wisselen over de voortgang, uitvoering, nieuwe ontwikkelingen en mogelijkheden. Ook krijgen pareltjes binnen de uitvoering uitgebreid de aandacht. Dit geeft erkenning en waardering en stimuleert volgende initiatieven.

Met behulp van een digitaal platform communiceren we over voortgang van de verschillende activiteiten, behaalde resultaten en is er discussie over gevoerde beleid mogelijk. Onderdeel hiervan is ook een **kalender sport- en beweeg activiteiten**, die inwoners in staat stelt om voor hen aansprekende activiteiten te vinden. Aan het platform zijn ook social media gekoppeld zoals twitter en/of vlogs van activiteiten en is de gemeentelijke website up to date en toegankelijk.

Actief optrekken met gemeenten in **regioverband** en het volgen van **landelijke ontwikkelingen** biedt kansen voor Rijswijk. Het gebruik maken van landelijke subsidieregelingen en afstemming met regiogemeenten en regionaal opererende organisaties draagt positief bij aan het realiseren van de eigen ambities. Organisaties die zich bezig houden met aangepast sporten, grootschalige evenementen en accommodaties, kernsporten en fiets-wandel-skeeler-ruiter-kanoroutes, horen daar zeker bij. Daarnaast werkt de gemeente Rijswijk samen met regionale opleidingsinstituten als de Haagse Hogeschool en ROC Mondriaan. Dit voor de ontwikkeling en benutting van talenten, fungeren als rolmodellen, projecten met afstudeeropdrachten, ondersteuning van projecten met stagiaires en toekomstige werkgelegenheid bij maatschappelijke organisaties. Een mooi voorbeeld is het project 'Teamplayers' van de Haagse Hogeschool en ROC Mondriaan. De gemeente Rijswijk koestert deze projecten en zoekt actief naar eventuele uitbreidingen.

Voor de **Rijswijkse jeugd** is het van groot belang om op jonge leeftijd in aanraking te komen met sport en bewegen. Behalve dat het gezond is voor zowel de fysieke als lichamelijke ontwikkeling, is het waarschijnlijker dat zij ook op latere leeftijd sportief actief blijven. Speerpunt daarbij is onder meer bewustwording van een gezonde leefstijl waarbij de nadruk ligt op het aanpakken en vroegtijdig voorkomen van overgewicht. Daarnaast kan men middels sport en bewegen talenten ontdekken en biedt het een manier om je energie op een verantwoorde en leuke manier op het juiste niveau te krijgen. Als gemeente stimuleren we onderwijsinstellingen om in samenwerking met sportverenigingen, maatschappelijke organisaties en andere (commerciële) partners de jeugdigen op een inspirerende wijze bekend te maken met sport en bewegen. Naast de standaard lessen bewegingsonderwijs betekent dit bijvoorbeeld het aanbieden van aanvullende sport- en/of talentklassen. Daarnaast is de schoolomgeving een vindplaats voor de diverse verenigingen en andere sportaanbieders om activiteiten die na school plaats vinden te promoten en aan te bieden.

Middels procesinnovatie brengen we bestaande regelgeving met betrekking tot sport in kaart en stemmen deze af op nieuwe ontwikkelingen. De nieuw op te richten Sportraad is hierin sparringpartner voor de gemeente. De gemeente ondersteunt de betrokken partijen actief bij het aanvragen van vergunningen voor breed uitgezette activiteiten gericht op het sport en bewegen.

De gemeente Rijswijk wil het **eigendom, beheer en gebruik van sportaccommodaties** (sportvelden, sporthallen, gymzalen, zwembaden) zoveel mogelijk **eenduidig organiseren**. Gestreefd wordt, in aansluiting met de accommodatienota 2012, naar een situatie met efficiënt gebruik van accommodaties en zoveel mogelijk gelijkheid in eigendom en beheer. Het huidige sportaccommodatiebestand (eigendom, beheer, ligging en gebruik) zal daarvoor verder in kaart worden gebracht. Daarna kan het bestaande aanbod aan accommodaties afgestemd worden op de vraag van de huidige gebruikers, de aanvullende vraag die de beleidsvoornemens in deze nota opleveren en een zo efficiënt mogelijk gebruik. Momenteel loopt er een haalbaarheidsonderzoek

naar de realisatie van één multifunctioneel sportcomplex ter vervanging van de verouderde Marimbahal en Van Zweedenzaal.

De Rijswijkse sportinfrastructuur is sterk, open en toegankelijk

In 2021 benut de gemeente Rijswijk de kracht van sport en de sportinfrastructuur. Hiermee behalen we naast sportplezier ook positieve effecten op ontmoeting, sociale cohesie, activering, gezondheid, preventie en meedoen in de samenleving. De gemeente Rijswijk heeft in 2021 toekomstbestendige sportaanbieders die vraaggericht opereren en nauw samenwerken met diverse aanbieders in het sociaal domein. Gemeente Rijswijk wil dat verenigingen zich blijvend kunnen ontwikkelen met behoud van de waardevolle verenigingscultuur.

Uitvoeringsrichting

De gemeente Rijswijk wil **maatschappelijk verantwoorde sportverenigingen**. Zij zijn gezond en hebben een plek midden in de samenleving. Ze zijn ondernemend, werken samen, voeren naast de basisactiviteiten ook extra maatschappelijke activiteiten uit en hebben daarvoor draagvlak binnen de organisatie. Om sportverenigingen zo sterk te maken dat deze eigenschappen door de hele organisatie aanwezig zijn, hebben de meeste verenigingen ondersteuning nodig. De gemeente Rijswijk ondersteunt deze verenigingen die naast sportvereniging ook een brede maatschappelijke rol vervullen en zich zodoende ontwikkelen tot maatschappelijk verantwoorde vereniging.

Naast aandacht voor teamsport en het bijbehorende verenigingsleven is er ook aandacht voor de **individuele sporter**. De fysieke sportinfrastructuur maakt sport en bewegen voor diegenen die dit in meer solistisch verband willen doen, aantrekkelijk en toegankelijk door hier bijvoorbeeld aandacht voor te hebben bij de inrichting van openbare ruimten. Ook in samenwerking met de sportverenigingen is aandacht voor deze sporter, door de infrastructuur onder bepaalde voorwaarden beschikbaar te stellen, zonder bijvoorbeeld de verplichtingen van een lidmaatschap.

Voor het starten of uitbreiden van bedrijfssport maken we de verbinding tussen sportverenigingen, commerciële sportaanbieders, maar ook maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Dat heeft een dubbel voordeel: gezonde werknemers bij de bedrijven en betere exploitatie (gebruik overdag) van sport- en beweegaccommodaties. Dit doen we door het bedrijfsleven bij de uitvoering van de sport- en beweegnota Rijswijk 2017 – 2021 te betrekken, b.v. bij een themabijeenkomst gezondheid of bij evenementen.

Naast de fysieke sportinfrastructuur, is ook de **sociale infrastructuur** op orde. Het gaat dan bijvoorbeeld om een eenduidig netwerk en samenwerking tussen alle betrokken partners op het gebied van sport en bewegen. Zo streven we ernaar om tot meer samenhang te komen tussen de beleidsterreinen sport - zorg - welzijn en het optimaal gebruikmaken van elkaars mogelijkheden en vaardigheden door het actief doorverwijzen van leden of klanten. Dit kan een doorverwijzing zijn naar elkaar, maar ook naar vervolgactiviteiten of naar hulp bij een specifiek probleem (fysiek, mentaal, sociaal). Concreet gaat het dan bijvoorbeeld om een doorverwijzing van de huisarts of de fysiotherapeut naar een sportvereniging en omgekeerd. Hiervoor is meer nodig dan alleen een sociale kaart; men moet ook kennis hebben van wat elke organisatie aan mogelijkheden te bieden heeft. Rijswijk is al pilotgemeente in het NOC*NSF- project Sport-Zorg-Welzijn, dat beoogt samenwerking tussen die drie gebieden te bevorderen. **Happy Fit** is hierbij een bewezen

succesformule waarbij de samenwerking tussen de verschillende partners en maatschappelijke organisaties optimaal is.

De gemeente Rijswijk verwelkomt jaarlijks een behoorlijk aantal **nieuwe inwoners**. Zowel onder andere de nieuwbouwwijk Rijswijk Buiten als het AZC zorgen voor deze groei. Ter bevordering van de integratie en het betrekken bij de lokale samenleving ontwikkelen alle betrokken partners een vrijetijdsaanbod voor deze doelgroep. Voor deze nieuwe inwoners wordt een welkomstpakket sport en bewegen samengesteld.

Voor het coördineren en het realiseren van activiteiten voor de Rijswijkse **jeugd** (2-14 jaar), gericht op sport, kunst, natuur en milieu, heeft de gemeente Rijswijk een **impulsregeling Brede Impuls Rijswijk** ingericht (voorheen combinatiefunctionarissen). Deze regeling is ontstaan vanuit een evaluatie met de partners (scholen, (sport)verenigingen en andere (maatschappelijke) organisatie die met jeugd te maken hebben) waaruit de behoefte aan een andere invulling naar voren kwam. De nieuwe aanpak moet leiden tot een meer projectmatige manier van werken, met een nog meer divers en laagdrempelig aanbod van activiteiten zoals gericht op sport en bewegen. Het vergroten en versterken van de verbinding tussen de diverse activiteiten binnen en buiten het maatschappelijk domein en met de maatschappelijke organisaties staat hierbij centraal.

Gemeenten en/of sportverenigingen zijn veelal verantwoordelijk voor beheer en exploitatie van **sportaccommodaties**. Deze verbruiken veel energie en dat is een stevige kostenpost op de begroting. In de gemeente Rijswijk stimuleren we duurzaamheidsmaatregelen voor maatschappelijke accommodaties, waardoor enerzijds exploitatie van die accommodaties positief beïnvloed wordt en anderzijds een bijdrage wordt geleverd aan een schoner milieu. Hiervoor maken we gebruik van landelijke subsidiemogelijkheden en zetten we de informatie over deze mogelijkheden ook door naar de sportverenigingen. Een goed voorbeeld uit de praktijk is het plaatsen van zonnepanelen op het dak van de kantine van sportpark Vredenburg en het gebruik van regenwater middels het opvangen in waterbuffers bij sportpark Elsenburg.

Het **tarievensysteem voor verhuur van accommodaties** is transparant voor gebruikers, zodat het hen duidelijk is wat de werkelijke kostprijs van de accommodatie is vergeleken met de berekende huurprijs. In veel gemeenten is er discussie over de hoogte van de kostendekkendheid van de tarieven. Gezien de omslag in denken en doen die het Rijswijkse sportbeleid voor sportverenigingen betekent, wordt deze discussie nu ook in Rijswijk gevoerd. In de integrale uitvoeringsagenda komt een financiële paragraaf. Mocht uit de tussentijds evaluatie blijken dat de vraag vanuit maatschappelijk verantwoorde verenigingen hoger is dan de beschikbare gelden, dan is dat het moment om voor de financiering te kijken of aanvullende financiering via wijziging in het tarievensysteem nodig en mogelijk is.

Als impuls voor de breedtesport maken we gebruik van de topsport(beleving)

In 2021 is de breedtesport beter ontwikkeld doordat de kracht van (top)sportevenementen en talentontwikkeling wordt benut door de gemeente Rijswijk. De professionaliteit die wordt ervaren bij topsport wordt ingezet om de breedtesport te promoten en te faciliteren. De inwoners van Rijswijk genieten van de beleving die de vele sportevenementen te bieden hebben en het excelleren van sporttalenten is een inspiratie voor anderen.

Uitvoeringsrichting

Rijswijk richt zich vooral op breedtesport. Echter, een beperkt aantal sporten (volleybal, basketbal) telt momenteel prestatief op hoog niveau mee. De organisatie van grote sportevenementen blijft om financiële redenen voorsnog beperkt tot deze sporten. In andere sporten willen we in eerste instantie aanhaken bij evenementen in omliggende gemeenten. Daarbij gaat het vooral om de spin-off van dergelijke evenementen, het organiseren van side-activiteiten (zoals schoolclinics – en toernooien). De professionaliteit van de **sportevenementen** wordt door Rijswijk ingezet om de breedtesport te promoten en te faciliteren. Daarnaast zorgen sportevenementen voor sociale cohesie en verbindingen tussen onderwijs en sport en is het een goede manier om persoonlijke talenten te ontdekken

We ontwikkelen als aanvulling op bestaande regelingen (Ooievaarspas, Stichting Leergeld) een systeem dat inwoners van Rijswijk op een laagdrempelige wijze toegang geeft tot **kennismakingsactiviteiten** op het gebied van sport, bewegen, cultuur, educatie en welzijn. Deze kennismaking vindt op een professionele en volwaardige manier plaats, waardoor men ook een gedegen afweging kan maken of een bepaalde activiteit wel of niet past binnen de eigen persoonlijke ontwikkeling. Goede aanvullende advisering is hier mede onderdeel van. Daarnaast stimuleert de gemeente combilidmaatschappen met een specifiek aanbod vanuit de maatschappelijke partners. Naast het ontwikkelen van dit systeem en het aanbod daarvoor, zorgen de aanbieders ook voor een vervolgaanbod zodat er een doorstromingsmogelijkheid ontstaat naar reguliere activiteiten.

Sportverenigingen draaien voor een groot deel op de inzet en passie van **vrijwilligers**, zij vormen een groot maatschappelijk kapitaal. De gemeente Rijswijk wil dat graag behouden en zorgen voor een aantrekkelijk vrijwilligersklimaat. Daarvoor is een aantal ondersteuningsacties nodig. Vrijwilligers moeten enerzijds gewaardeerd en beloond worden en anderzijds in staat gesteld worden zich als vrijwilliger te ontwikkelen (deskundigheidsbevordering). Een idee voor dat laatste is de introductie van een Vrijwilligers CV, die de verrichte werkzaamheden en opgedane ervaringen bevat en eventueel gebruikt kan worden bij sollicitaties.

De ambitie van betrokken partners is om een **talentontwikkelingsprogramma** te hebben waarin op met name de niet sport specifieke onderdelen er samenwerking is tussen de diverse sportaanbieders. De gemeente denkt hierbij onder andere aan het delen van para-medische ondersteuning, coaches, voedingsdeskundigen, maar ook het delen van trainingsfaciliteiten.

3.2 Fasering

In maart 2018 vinden gemeenteraadsverkiezingen plaats. Het daaruit voortvloeiende nieuwe College levert mede input voor de uitvoeringsagenda. Direct hierop volgend zal de uitvoeringsagenda Sport en Bewegen gereed zijn. Naast het ontwikkelen van de uitvoeringsagenda zal er gekeken worden welke Quick Wins, zoals bijvoorbeeld de Rijswijkse Sportraad, mogelijk al voor die tijd te realiseren.

De nota Sport en Bewegen plaatst met haar ambities een stip op de horizon. Gedurende deze periode zijn er natuurlijk de nodige ontwikkelingen. Daarbij vragen deze ambities de nodige inzet van de gemeente maar ook van de partners. Dat leidt mogelijk tot tussentijdse aanpassingen in het streven. Het is daarom wenselijk dat de gemeente met de nieuw te vormen Sportraad tussentijds evalueert.

Bijlage 1 | Samenwerking

De Nota Sport en Bewegen is mede tot stand gekomen met de input van de Meedenkgroep. Deze meedenkgroep is gevormd en samengesteld bij een inspiratiebijeenkomst met alle Rijswijkse sportverenigingen op 7 november 2016. De Meedenkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van onderstaande verenigingen:

Naam	Vereniging	Sport
Bas Contant	Red Lions	Honk- en softbal
Ted Wetzels	Vredenburg	Voetbal
Remco Nunnikhoven	Refleks	Korfbal
Peter Honselaar	Inter Rijswijk	Volleybal
Hans Beudeker	De Spartaan	Wielrennen
Thea Smit	Haag'88	Gehandicaptensport
Lex Stijl	RHC	Hockey
Ewout Boendermaker	Lokomotief	Basketbal

Bijlage 2 | Proces

De stichting Maatschappelijk en Verantwoord Verenigen (MVV) heeft in oktober 2016 de opdracht van de gemeente Rijswijk gekregen een sport- en beweegnota op te stellen. Het proces is daarna als volgt verlopen:

Datum	Actie	Resultaat
7 november 2016	Inspiratiebijeenkomst MVV met sportverenigingen	Inspiratie voor vervolg Inventarisatie huidige situatie, kansen en bedreigingen
14 november 2016	Aanmelding Meedenkgroep (digitaal)	Samenstelling Meedenkgroep
13 december 2016	Vergadering 1 Meedenkgroep	Beeld gevormd van huidige situatie sport en bewegen in Rijswijk Beeld gevormd van kansen en bedreigingen in komende tijd
9 januari 2017	Vergadering 2 Meedenkgroep	Drie ambities opgesteld
7 februari 2017	Vergadering 3 Meedenkgroep	Missie en visie opgesteld Drie ambities in lijn daarmee.
6 maart 2017	Vergadering 4 Meedenkgroep	Droom voor de toekomst opgesteld Stadsvisie 2030 dient als kader Gezorgd voor aansluiting Missie, Visie, Droom, drie ambities Aanzet gemaakt voor actieplan.
4 april 2017	Vergadering 5 Meedenkgroep	Conceptnota
19 april 2017	Vergadering 6 Meedenkgroep	Definitieve nota
24 april 2017	Digitaal	Oplevering definitieve nota Sport en Bewegen 2017 – 2021 aan de gemeente Rijswijk
11 Mei 2017	Officieel moment	Aanbieding advies van de Rijswijkse sportverenigingen Sport en Bewegen 2017 – 2021 aan wethouders Van Hemert en Lugthart
12 juni 2017	Van advies naar Nota	Nota sport gereed voor college van B & W.

Bijlage 3 | Kaders

In de **inspiratiesessie** van 7 november 2016 werd door sportverenigingen een aantal zorgen geuit.

- onvoldoende samenwerking tussen sportverenigingen onderling en van sportverenigingen met andere maatschappelijke organisaties;
- tekort aan vrijwilligers;
- weinig betrokkenheid van ouders en leden bij verenigingen;
- capaciteit van sportaccommodaties (ook afgezet tegen de groei van de gemeente);
- regionale samenwerking (met name op het gebied van aangepast sporten).

Maar men zag ook kansen voor een succesvolle toekomst.

- stimuleren van samenwerking;
- (gedeeltelijke) professionalisering van verenigingen;
- aanbod beter afstemmen op de vraag en mogelijkheden (met name overdag);
- ondersteuning door de gemeente;
- verminderen van de regeldruk en administratieve rompslomp (b.v. bij verkrijgen van vergunningen);
- inzet van professionele krachten zouden hobbels kunnen wegnemen.

De **Gezondheidsnota Rijswijk** heeft een aantal uitgangspunten die ook passen in de strategische sport- en beweegnota.

- de burger is in de eerste plaats zelf verantwoordelijk;
- de boodschap is mensen te stimuleren gezond te leven;
- de gemeente fungeert als regisseur;
- jeugd heeft prioriteit.

Bij de aanbesteding van het werkgeverschap en de uit te voeren taken van de **combinatiefunctionarissen** heeft de gemeente een aantal typering van Rijswijk vermeld.

- de inwoners van Rijswijk zijn heel divers (de verschillen worden in de toekomst groter doordat meer mensen vanuit de regio en van buiten Nederland in Rijswijk wonen);
- de verschillen zorgen ook voor verschillende voorkeuren voor activiteiten, alleen door samenwerking is dat goed te organiseren;
- Rijswijk is onlosmakelijk verbonden met de regio, dat betekent samen optrekken met de regio in het aanpakken van uitdagingen;
- Rijswijk is een heel groene stad, wat ook invloed heeft op het vrijetijdsgedrag;
- de gemeente geeft veel ruimte voor eigen initiatief en samenwerking met en tussen inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven, de gemeente regisseert, stimuleert, verbindt en ondersteunt.

De **Stadsvisie 2030** geeft ook de nodige ingrediënten die voor de strategische sport / beweegnota van belang zijn.

- De bevolking zal een zeer sterke groei laten zien;
- Door stedelijke verdichting wordt het Rijswijkse groen van grotere waarde;
- Mensen organiseren zich in andere verbanden;
- Nieuwe technologieën hebben invloed op veel aspecten van het leven in Rijswijk;

- De bedrijvigheid in Rijswijk verandert;
- De metropoolregio bepaalt steeds meer wat er gebeurt in Rijswijk;
- De verschillen tussen Rijswijkers worden groter;
- Rijswijkers worden ouder.